

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Санченка Геннадія Олексійовича, 1980 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2002 році Київський національний лінгвістичний університет, генеральний директор ТОВ Агро-арена, аспірант 4-го року навчання, виконав акредитовану освітньо-наукову програму 051 Економіка.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональної Академії управління персоналом» від «12» листопада 2025 року № 146-о, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

- **Даций Олександр Іванович** - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу. Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»;

Рецензентів:

- **Каліна Ірина Іванівна** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»;

- **Карбовська Любов Олександрівна** - кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри маркетингу, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Офіційних опонентів:

- **Драган Ірина Василівна** - доктор наук з державного управління, старший науковий співробітник, професор кафедри бізнесу, адміністрування та права. Університет трансформації майбутнього;

- **Вініченко Ігор Іванович** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки. Дніпровський державний аграрноекономічний університет.

На засіданні «09» січня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки **Санченку Геннадію Олексійовичу**. На підставі публічного захисту дисертації «Управління стабільністю аграрних підприємств та напрями її підвищення» за спеціальністю 051 Економіка.

Дисертацію виконано на кафедрі управління бізнесу ПрАТ «ВНЗ Міжрегіональна Академія управління персоналом», м. Київ.

Науковий керівник Мазур Юлія Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, ПрАТ «ВНЗ Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) та містить нові науково-обґрунтовані результати.

Здобувач має 3 наукові публікації за темою дисертації, включених до переліку наукових фахових видань України; 1 – Статті у зарубіжних періодичних наукових виданнях; 3 – Тези конференцій:

А. Статті в наукових виданнях України, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Санченко Г.О. Теоретичні засади управління стабільністю аграрних підприємств. Ефективна економіка. 2025. No 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6251/6327>
2. Санченко Г.О. Аграрний ринок України: основні тенденції та особливості функціонування. Агросвіт. 2025. № 8. С. 175-180.
3. Санченко Г.О. Шляхи підвищення ефективності управління та забезпечення стабільності аграрних підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 11. С. 120-125

Б. Статті у зарубіжних періодичних наукових виданнях:

4. Chichulina Kseniia, Kliievtsievych Nataliia, Kharchenko Oleksii, Zadorozhna Olga, Sanchenko Gennadii. Economic Policy Adjustments Amidst Military Conflict: Strategies for Sustaining Economic and Financial Stability. Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias. 2024; 3:1137. URL: <https://doi.org/10.56294/sctconf2024.1137>.
<https://conferencias.ageditor.ar/index.php/sctconf/article/view/1137>. Особистий внесок: обґрунтовано стратегічні підходи до розвитку аграрної економіки в умовах міжнародних конфліктів.

В. Тези конференцій:

5. Санченко Г.О., Галаченко О.О. Сучасні загрози та ризики функціонування аграрних підприємств. Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (20 червня 2024 р., м. Хмельницький – м. Херсон). Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. С. 345-348. Особистий внесок: розроблено матрицю урахування ризиків та загроз функціонування аграрних підприємств.
6. Санченко Г.О. Аграрне підприємство: основні особливості функціонування. II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А. Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І. Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. С. 435-437.
7. Санченко Г.О. Теоретичні засади управління механізмами забезпечення стабільності аграрних підприємств. Теоретико-практичні засади управління, економіки та природокористування: аспекти реінтеграції Криму в господарський комплекс України : матеріали VIII Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 14 листопада 2024 року) / упоряд. О. М. Клименко. – Одеса : Олді+, 2024. С. 343-345.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу. Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Каліна Ірина Іванівна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У роботі терміни «стабільне функціонування» (стан) і «сталий розвиток» (динамічний прогрес) використовуються як взаємодоповнюючі, але їхнє методичне співвідношення у рамках розробленої Концепції залишається дещо розмитим. Стабільність визначена як рівноважний стан, що забезпечує постійний приріст (що вже є елементом розвитку), тоді як сталий розвиток є більш широкою категорією (включає екологічний, соціальний аспекти, які не знайшли детального відображення у запропонованих оціночних показниках).

2. Дисертант удосконалив комплексну систему оцінювання та запропонував інтегральний показник на підставі трьох груп безпеки: фінансової, економічної, виробничо-технологічної (Пункт 8 Новизни). Хоча автор вказує на розробку шкали ідентифікації рівня показника та запропонованих показників вагомості, у наведених висновках не представлено детально процедуру розрахунку цих вагомостей та критеріїв шкали ідентифікації. Обґрунтування значень вагомості є критичним моментом, оскільки саме вони визначають кінцевий рівень стабільності.

3. Дисертант удосконалив систему управління стабільністю, виділивши п'ять локальних підсистем (Пункт 7 Новизни). у переліку підсистем не виділена окремо або недостатньо акцентована підсистема безпеки (захисту) або кризового реагування (адаптації), що є критично важливим в умовах, які сам дисертант обґрунтував як основну актуальність теми (військова агресія, ризик руйнування майна, збільшення витрат на безпеку). Завдання «забезпечення менеджменту інформацією» (інформаційна підсистема) або «забезпечення високої гнучкості» (організаційна підсистема) є загальними.

Карбовська Любов Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри маркетингу, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом». Оцінка позитивна із зауваженнями:

Незважаючи на високий науково-практичний рівень роботи, варто звернути увагу на окремі положення, які можуть стати предметом фахової дискусії.

1. Дисертантом розроблено інтегральний показник на основі трьох груп безпеки, проте його акцент переважно на економічних та фінансових показниках (рентабельність, ліквідність, майно) може недостатньо повно відображати соціальні та екологічні критерії сталого розвитку, які згадані у назві Концепції. В умовах сучасності сталість агровиробництва неможлива без врахування впливу на ґрунти, соціальної відповідальності перед громадами та збереження трудового потенціалу.

2. В удосконаленій системі управління доцільно було б чіткіше виділити або інтегрувати функціонал, орієнтований на оперативне управління військовими ризиками. Завдання «забезпечення високої гнучкості» в організаційній підсистемі є занадто загальним. Вважаю, що для аграрного підприємства, яке працює «під відкритим небом» у зоні бойових дій, необхідне

введення спеціалізованого модуля ризик-менеджменту фізичної безпеки активів та логістики, що виходило б за рамки традиційної фінансової та маркетингової підсистем.

3. При розробці інтегрального показника оцінювання, автор посиляється на використання показників вагомості груп, проте, на жаль, методика їх встановлення (особливо в динаміці, коли вагомість, наприклад, ліквідності, різко зростає під час війни) не була деталізована у висновках. Для практичного впровадження цієї системи необхідне чітке роз'яснення, чи базується вагомість на експертних оцінках, чи на статистичному аналізі (наприклад, метод головних компонент).

Зазначені дискусійні моменти не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, але є рекомендацією для подальшого поглиблення досліджень автора.

Драган Ірина Василівна - доктор наук з державного управління, старший науковий співробітник, професор кафедри бізнесу, адміністрування та права. Університет трансформації майбутнього. Оцінка позитивна із зауваженнями:

Незважаючи на високу актуальність, ґрунтовність та значний внесок у розвиток теорії управління стабільністю аграрних підприємств, дисертаційна робота містить низку положень, що можуть бути предметом наукової дискусії або потребують уточнення.

1. Недостатня деталізація методики визначення вагомості показників: Автор удосконалив комплексну систему оцінювання, ввівши показники вагомості для трьох груп (рентабельності/ділової активності, ліквідності/платоспроможності, майнового потенціалу). Однак, у представлених висновках відсутнє чітке обґрунтування та методика розрахунку цих вагомостей. Це ускладнює тиражування та практичне використання інтегрального показника іншими суб'єктами господарювання, оскільки розподіл ваг має критичне значення, особливо в умовах військовоекономічної кризи, коли пріоритети (наприклад, ліквідність vs. рентабельність) швидко змінюються.

2. Хоча дисертантом розроблено Концепцію стабільного функціонування та сталого розвитку, запропонована система оцінювання (інтегральний показник) переважно зосереджена на економічних та фінансових аспектах. Менш висвітленими залишаються соціально-екологічні компоненти сталого розвитку (наприклад, стан земельних ресурсів, соціальна відповідальність, вплив на громади), що є невід'ємною частиною поняття сталості в аграрному секторі. Доцільно було б обґрунтувати можливість включення відповідних індикаторів до виробничо-технологічної підсистеми або виділити окремий блок.

3. Відсутність спеціалізованого модуля управління воєнними ризиками: Автор справедливо актуалізує вплив військової агресії (ризик руйнування майна, збільшення витрат). Однак, в удосконаленій системі управління (Пункт 7 висновків) не виділена окрема спеціалізована підсистема (або функціональний модуль) кризового реагування та фізичної безпеки активів, що є критично необхідним. Управління логістикою в умовах блокади, страхування військових ризиків чи планування релокації є унікальними функціями, які не можуть бути повноцінно охоплені загальними "організаційною" чи

"інформаційною" підсистемами.

4. У дисертації уточнюється поняття «стабільність аграрного підприємства» і воно визначається як рівноважний стан, що забезпечує постійний приріст прибутку на фоні ризиків. Водночас, інтегральний показник оцінювання розраховується на основі трьох груп безпеки (фінансової, економічної, виробничо-технологічної). Не до кінця зрозуміло методологічне розмежування: чи є стабільність синонімом, частиною, чи результатом забезпечення економічної безпеки?

5. Вперше розроблена Концепція оперує диференціацією загроз за п'ятьма ступенями (апріорній, латентній, реальній, легальній та катастроф). Це є новаторським підходом, але потребує більш детального обґрунтування. Зокрема, у чому полягає принципова відмінність управлінських дій та інструментів при реагуванні на «реальну» загрозу порівняно з «легальною» або «катастрофою», та які саме розроблені механізми (Пункт 6) відповідають кожному з цих п'яти ступенів?

Вініченко Ігор Іванович - доктор економічних наук, професор завідувач кафедри економіки. Дніпровський державний аграрно-економічний університет. Оцінка позитивна із зауваженнями:

Незважаючи на високу якість, значну наукову новизну та ґрунтовність проведеного дослідження, дисертаційна робота містить положення, які можуть викликати наукову дискусію або потребують додаткового уточнення.

1. Автор удосконалив комплексну систему оцінювання ефективності управління стабільністю, ввівши інтегральний показник, розрахований на основі трьох груп (рентабельності/ділової активності, ліквідності/платоспроможності, майнового потенціалу) із застосуванням показників вагомості груп. Проте, у висновках та в загальному описі результатів не представлено методологічного обґрунтування та алгоритму визначення числових значень цих вагомостей. Це знижує практичну цінність інструментарію, оскільки вибір вагомості (наприклад, чи має ліквідність вищу вагу, ніж рентабельність, в умовах війни) є критичним і має бути чітко верифікований (наприклад, методом експертних оцінок або методом аналізу ієрархій).

2. Розроблена Концепція стосується «стабільного функціонування та сталого розвитку аграрного підприємства». Однак, ключові методичні розробки (інтегральний показник та його складові, що базуються на фінансовій, економічній та виробничо-технологічній безпеці) майже не включають соціально-екологічні індикатори, які є обов'язковими для оцінки саме сталого розвитку. Наприклад, показники стану ґрунтів, соціальної відповідальності чи збереження трудового потенціалу не є чітко виділеними.

3. Дисертація актуалізує проблему військової агресії та вводить у Концепцію ступінь «катастроф». Проте, удосконалена система управління стабільністю, хоч і поділена на п'ять локальних підсистем, не містить окремого спеціалізованого функціонального модуля для управління унікальними воєнними ризиками (наприклад, фізична безпека активів, управління

логістикою при блокуванні портів, страхування військових ризиків). Завдання "забезпечення високої гнучкості" (організаційна підсистема) є занадто загальним для реагування на прямі військові загрози.

4. У дисертації «стабільність» (як цільовий рівноважний стан, що забезпечує приріст) є головною категорією. Однак, інтегральний показник оцінки стабільності побудований на основі показників безпеки (фінансової, економічної, виробничо-технологічної). Необхідно чітко визначити методологічний зв'язок: чи є стабільність наслідком (результатом) забезпечення економічної безпеки, чи ширшою категорією, яка поглинає безпеку?

5. Введення п'яти ступенів загроз (априорна, латентна, реальна, легальна, катастрофа) у Концепції є інноваційним, але вимагає чіткого економічного обґрунтування критеріїв переходу між цими ступенями. Які кількісні чи якісні показники (наприклад, поріг збитку чи поріг падіння рентабельності) визначають, що загроза перейшла з латентної у реальну, або з реальної у катастрофу, і як це пов'язано з активацією різних підсистем управління?

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Санченку Геннадію Олексійовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, зі спеціальності 051 Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Дачій
Олександр